JOGI IGÉNYÉRVÉNYESÍTÉS

Aktuális helyzet gazdasági szempontból

„…Mennél bizonyosb a valahai visszafizetés napja, annál nagyobb a meggondolás, tartalék s óvakodás az adósságcsinálásban, s így lassankint annál több a rend, erkölcsiség sat.

Mennél több pedig a kibújósdi hátulsó kapu, annál nagyobb a gondatlanság, szelesség a pénzek felvételében, s így lassankint annál több a rendetlenség, erkölcstelenség, sat…..”

Széchenyi István: Hitel

A KÖVETELÉSKEZELÉS NEMZETGAZDASÁGI SÚLYA

A szektor mérete önmagában indokolja, hogy a jogszabályi és intézményi változások nemzetgazdasági hatással bírnak.

1

~430

Mrd Ft

kezelt követelésállomány tőke értéke

2

107

millió db

kezelt követelés darabszáma

3

~150

Mrd Ft

adósbefizetések értéke

4

4–500

ezer db / év

megindított FMH-k és végrehajtási eljárások

Forrás: MAKISZ tagok által teljesített, 2025. évre vonatkozó adatszolgáltatás, MOKK statisztika.

A hazai és a nemzetközi tapasztalat is azt mutatja: a nem teljesítő állomány mérete és a behajtási hatékonyság közvetlenül összefügg a szabályozási környezettel.

KÖVETELÉSKEZELÉS HATÁSA A NEMZETGAZDASÁGRA

A hitelezés, a kockázat ára, az adósok fizetőképessége és az igényérvényesítés keretei kölcsönösen erősítik vagy gyengítik egymást

Hatékony követelésérvényesítés nélkül nincs működő piacgazdaság – és nem létezhet valódi jogbiztonság sem

1 Növekvő nemteljesítés

Nem hatékonyan működő igényérvényesítési keretek között nő a nem teljesítő adósok száma és a követelések volumene.

2 A kockázat ára beépül a díjakba

A szolgáltatók (bank, telekom, közmű, parkolás) a nemfizetés kockázatát a tisztességesen fizetőkre hárítják, magasabb díjak formájában.

3 A követelésvásárlók finanszírozó szerepe

Ha a megtérülés (PD, LGD) romlik, csökken a követelések likviditása, és kevesebb forrás jut a bank- és szolgáltatói szektorba.

4 Szűkülő hitelkínálat

A hitelezési feltételek szigorodása csökkentheti a bankszektor által a gazdaságba áramoltatott forrás mennyiségét.

5 Kitett kis- és középvállalkozások

Egy be nem hajtható követelés a kkv-k működését is veszélyeztetheti.

6 Gyengülő jogállami bizalom

Nő a szürkegazdaság, és leértékelődnek a jogerős bírósági döntések – ezzel a jogállamba vetett bizalom is.

A KÖVETELÉSKEZELÉS KIHÍVÁSAI

A követeléskezelés a hitelezési életciklus záró szakasza – az alábbi kihívások kifejezetten erre a szakaszra vonatkoznak

Hitelezés
Ügyfélvizsgálat, szerződéskötés, folyósítás

Számlavezetés
Hitel- / számlakezelés, ügyfélkapcsolat

Késedelem előtti szakasz
Korai figyelmeztetés, proaktív megkeresés

Behajtás
Korai és késői behajtás, kapcsolattartás

Jogi igényérvényesítés
FMH, végrehajtás

EZ A PREZENTÁCIÓ TÁRGYA: KÖVETELÉSKEZELÉS

KIHÍVÁSOK A KÖVETELÉSKEZELÉSBEN

1 Adósok elérése

Adatvédelmi korlátozások miatt a leghatékonyabb csatornák (telefon, e-mail) adatai nem adhatók át – a kapcsolatfelvétel feleslegesen a postai útra, majd jogi eljárásra szorul.

2 KHR, előzetes vagyonkutatás

A KHR csak banki termékeket tartalmaz; előzetes vagyonkutatás nélkül a végrehajtás felesleges költséget generál, eredmény ígérete nélkül.

3 Letiltási értékhatár

A munkabérből történő letiltás fokozatossága, illetve aránytalansága a végrehajtásokat a súlyosabb intézkedések felé tolja.

4 2026/XVI. törvény

A forinthitelekhez kapcsolódó végrehajtások felfüggesztése bizonytalanságot visz a behajtási folyamatokba.

5 Végrehajtói rendszer átalakítása

A nonprofit végrehajtók bíróságok alá rendelése új intézményi keretet teremt a közjegyzői feladatok mellett.

6 Végrehajtói díjstruktúra

Fajlagosan magas, döntően fix költségelemek – az eredményességet kevésbé ösztönző díjazási modell.

A felsorolt akadályok közös nevezője: hosszabb, drágább és kevésbé kiszámítható igényérvényesítés – ennek végső árát ismét a jóhiszemű, fizetőképes ügyfelek fizetik meg.

AZ IGÉNYÉRVÉNYESÍTÉSSEL KAPCSOLATOS SZAKMAI ELVÁRÁSOK

A követeléskezelési szakma nem a rendszer változatlanságát, hanem annak átgondolt, szakmai alapú megújítását szorgalmazza a szakma bevonása mellett.

1. **Egyértelmű jogi fogalmi keret**

   A követeléskezelés a hazai szabályozásban ma sincs definíciószinten elválasztva a végrehajtástól, pedig a kettő célja és eszköztára gyökeresen eltér.

2. **Jogérvényesítés folytonossága**

   A végrehajtási rendszer átalakítása során kiemelt elvárás a végrehajtási eljárások zavartalan folytatása, a rendszer működőképességének fenntartása.

3. **Gyors, kiszámítható, költséghatékony eljárás**

   A jogerős döntéseknek észszerű időn belül, arányos, önkéntes teljesítést motiváló költséggel végrehajthatónak kell lenniük – ez minden piaci szereplő közös érdeke.

4. **Végrehajtói „motivációs rendszer”**

   Valós, elvégzett munka alapú érdekeltségi rendszer, minőségi mutatók, határidők tartását ösztönző jutalék, szabad végrehajtó-választás.

5. **Korrekt adósvédelem – szigorú visszaélés-szűrés**

   A valóban rászoruló, együttműködő adósokat védeni kell, ugyanakkor a rendszerrel visszaélőket nem szabad mentesíteni a kötelezettségeik alól.

6. **Igényérvényesítési ökoszisztéma – digitalizáció felgyorsítása**

   Jelenlegi informatikai rendszerek továbbfejlesztése a „stakeholderekkel” együttműködve, minden tartozást tartalmazó tartozásnyilvántartás, előzetes vagyonkutatást kiszolgáló központi adatbázishoz való hozzáférés.

A közös cél: kiszámítható, arányos és szakmailag ellenőrzött igényérvényesítés – ez a hitelezők és a korrekt adósok közös érdeke.

ESETTANULMÁNY: PUBLIC POWER CORPORATION (PPC / DEI)

Görögország állami többségű áramszolgáltatója – klasszikus példa arra, hogyan vezet a szociális szempontok túlsúlya és a laza fizetési fegyelem pénzügyi összeomláshoz egy közműszolgáltatónál

2010–2015

A válság begyűrűzik

- Görög államadósság-válság, tömeges munkanélküliség
- Szociális megfontolásból korlátozzák az áramkikapcsolást
- Az elmaradás 2015 végére meghaladja a 2 Mrd EUR-t; 950 M EUR értékvesztés

2016–2019

A csőd szélén

- Piacnyitás: a PPC részesedése 98%-ról ~70%-ra esik
- A kintlévőség 2,4–2,7 Mrd EUR-ra nő, a hitelminősítés romlik
- Az új energiaügyi miniszter: a vállalat „a csőd szélén áll”

2019–2022

Fordulat: szakmai igényérvényesítés

- Új vezetés, üzleti alapú működés és aktív követeléskezelés
- Kintlévőség-portfóliók értékesítése (pl. JP Morgan, ~200 M EUR)
- Digitalizáció, ügyfélszegmentáció, célzott fizetési konstrukciók

2023–

Helyreállt pénzügyi stabilitás

- 485 M EUR nettó nyereség (2022: 9 M EUR veszteség)
- Stabilizálódó cash flow, javuló hitelminősítés
- Nemzetközi terjeszkedés, növekvő tőzsdei érték

A tanulság: a fizetési fegyelem lazítása nem védi, hosszú távon inkább veszélyezteti a rászorulókat is. Aktív, szakszerű követeléskezelés nélkül egy monopolhelyzetű, állami hátterű közműszolgáltató is fizetésképtelenné válhat – a végén a számlát mindig valaki más állja.

Forrás: Reuters; Kathimerini / energypress.eu; ToVima; Neos Kosmos; Value Investors Club; PPC éves jelentések (2015–2023)